

Viss ökning av hudcancer hos piloter

I en studie av cancerincidens bland piloter i samtliga nordiska länder observerades ungefär samma risk för cancer totalt sett hos piloter som hos den manliga befolkningen i övrigt. En ökad risk sågs för malignt melanom och annan hudcancer, som kan sammanhålla med faktorer i eller utanför arbetet.

Ingen ökad risk för cancer som kunde hänföras till exponering för kosmisk joniserande strålning konstaterades dock.

Piloter lever kanske lite farligare.

Medicinsk kommentar sidan **2278** och klinik och vetenskap sidan **2297**

Ny behandlingsoptimism vid septisk chock

Sepsis med dess allvarligaste form, septisk chock, är ett allvarligt sjukdomstillstånd med hög mortalitet trots tillgång till moderna antibiotika och välutrustade intensivvårdsavdelningar. Under de senaste två åren har emellertid studier presenterats som visar ny behandlingsoptimism.

Klinik och vetenskap sidan **2288**

Aktiverat protein C – nytillskott i sepsisbehandlingen

En stor randomiserad klinisk studie visar att dödligheten i svår sepsis eller septisk chock kunde sänkas med 6,1 procentenheter med en ny behandlingsprincip med aktiverat protein C. Eftersom biverkningar i form av blödningskomplikationer är en klinisk realitet bör behandlingen ges med försiktighet och bara till de sjukaste sepsispatienterna.

Klinik och vetenskap sidan **2292**

Nya rön

Inkontinens vanligt även hos nunnor

Antagandet att barnafödande orsakar urininkontinens visar sig inte hålla. Olika typer av inkontinens är lika vanliga bland nunnor som bland kvinnor som fött barn. Övervikt är en riskfaktor.

Nya rön sidan **2280**

Nunnor – drabbas också av inkontinens.

Debatt

Snusfrämjande uttalanden stödjer tobaksindustrin

Att uttala sig främjande om snus från läkarhåll är att gå tobaksindustrins direkta marknadsföringsärenden. Tobaksindustrins skäl att driva en »harm reduction«-linje är uppenbar – det gäller att hålla så många som möjligt kvar i beroendet. Ökad tillgång till snus i EU ger ökad användning och social acceptans för nikotinberoendet.

Debatt sidan **2310**

Patienten som partner

II Doktorer ogillar antydningar om att de inte är patientorienterade.

Har man offrat många sömnlösa nätter, undergrävt sin hälsa och dessutom inte sällan satt patienterna och deras familjer före sin egen familj så bör man vara patientorienterad så det räcker. BMJs alltid provokative chefredaktör Richard Smith menar dock att självuppföring inte är den bästa måttstocken på patientorientering.

Han efterlyser ett arbetssätt där patienten är partner, och med partnerskap menas i detta sammanhang att patientens erfarenheter och önskemål ska ges en formaliserad och tydlig roll i sjukvårdsstrukturen. Ett konkret steg kan vara att medicinska tidskrifter – läkarkårens röst – avsätter utrymme för information till och dialog med patienter både i papperstidningen och på webbplatsen.

I kliniska studier och patientjournaler bör det skapas utrymme och rutiner för hur man systematiskt dokumenterar och utvärderar patienternas synpunkter på samma sätt som man hanterar annan information. Det medicinska språkbruket måste dessutom anpassas till vad lek-männen förstår. Temanumret från den 14 juni är det första »patientorienterade« BMJ. Layouten är en veckotidnings, och i innehållet märks en intervju med Christopher Reeve, filmens Stålman som efter en spinallesion rest världen runt i rullstol som talesman för svårt sjuka och invaliderade.

Det är ett väl valt exempel på patientpartnerskap. Den svenske narkosläkaren Claes Hultling som också råkat ut för en spinallesion kunde efter olyckan bygga upp en unik verksamhet för rehabilitering av ryggmärgsskadade. Patientperspektivet genomsyrar alla delar av verksamheten.

Temanumrets enda kritiska synpunkt på partnerskapet kommer från Richard Baker, professor i hälso- och sjukvårdsforskning i Leicester. Den nationella hälso- och försäkringssystemen är i själva verket sinnrika kösystem, menar Baker. Målet är att strypa efterfrågan på sjukvård och bromsa resursåtgången. Hur ska sådana kontrollorganisationer gå ihop med ett partnerskap med patienten?

Josef Milerad

Josef Milerad
medicinsk chefredaktör
josef.milerad@lakartidningen.se

FOTO: PRESSENS BILD

FOTO: PRESSENS BILD